

μαϊκοῦ προχώματος καὶ ἀνήχθη αἰφνης εἰς τὸ πέλαγος ὁ νεοπαγῆς στόλος αὐτῶν πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν Ῥωμαίων πολιορκητῶν. Ὁ πλοῦς ὅμως οὗτος ὠδήγει αὐτοὺς εἰς τὸν θάνατον. Αἱ τριήρεις τῶν Καρχηδονίων ἐν μεγάλῃ σπουδῇ κατασκευασθεῖσαι καὶ ὑπὸ ἀγουνάστων πληρωμάτων κατεχόμεναι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιπαραταχθῶσι πρὸς τὰ ἰσχυρά, ἀρτίως ἐξοπλισμένα καὶ ἐκγεγυμνασμένα πληρώματα περιλαμβάνοντα Ῥωμαϊκὰ πλοία.

Ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκρίθη ἡ τύχη τῆς βασιλίδος τῆς θαλάσσης κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην, τὴν τελευταίαν τῶν Καρχηδονίων. Ἡττηθέντες δὲ ἀπαξ κατὰ θάλασσαν ὄφειλον νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν μοιραίαν καταστροφὴν. Τὸ τελευταῖον ὅμως τραῦμα, τὸ τοῦ θανάτου, ἔλαβον ἐν τῇ ξηρᾷ. Ἡ τελευταία φρικώδης σκηνὴ τῆς καταστροφῆς συνετελέσθη ἐν Βύρσῃ, πρὸς ἣν νῦν ἀνερχόμεθα. Βύρσα ἦτο ἡ ἀκρόπολις τῆς Καρχηδόνας, ἐν ἣ ἠτοκτόνησεν ὁ πρῶτος κατὰ τὸν μῦθον οἰκιστὴς τῆς Καρχηδόνας, ἡ Διδώ. Πιστὴ εἰς τὴν μνήμην τοῦ πρώτου συζύγου τῆς ἐπροτίμησε τὸν θάνατον ἢ νὰ συμμετάσχη τῆς νυμφικῆς παστάδος γείτονος τινὸς βασιλέως, ὅστις, κατὰ τὸν μῦθον ἐννοεῖται, προσέφερεν εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ καὶ τὸν θρόνον. Ἀποσυρθεῖσα εἰς τὰ βασιλεία τῆς τὰ ἐν τῇ Βύρσῃ ἀνήλθε τὴν πυρὰν καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τῆς διετύπησε διὰ τοῦ ξίφους τὴν καρδίαν τῆς.

Ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας τρεῖς ὁδοί, περιτοιχοῦμεναι ὑπὸ πολυώροφων οἰκιῶν, ἔφερον πρὸς τὴν Βύρσαν, ἐπέστεφε δὲ τὸν λόρον τοῦτον ὁ τοῦ Βήλου ναός, τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν τοῦτο παλλάδιον τῆς Καρχηδόνας.

Ἀφ' οὗ ὁ Σκιπίων ἐξέπόρθησε τὴν ἔσω πόλιν καὶ ἰδίᾳ ἐκάστην οἰκίαν ἐδήλωσε, παρεδόθησαν δὲ εἰς αὐτὸν οἱ ἐπιζήσαντες, 50,000 περίπου, λιμώττοντες καὶ μέχρι θανάτου κεκμηκότες, συνηθροίσθη-

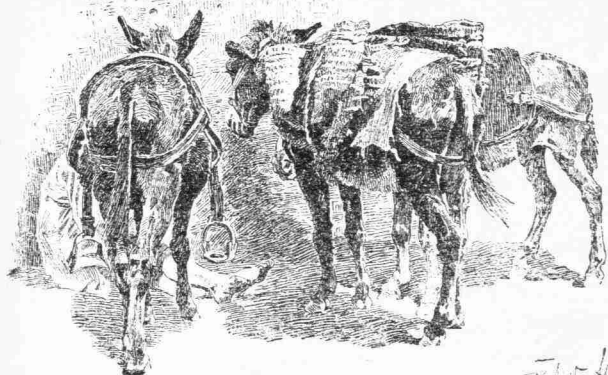
Εἶδον συγκοινωνίας

σαν εἰς Βύρσαν ὀλίγιστοι μόνον, τὰ τελευταῖα λείψανα τῶν προασπιστῶν τῆς Καρχηδόνας.

Ἐκεῖ ἠγωνίσθησαν τὸν τελευταῖον ἀγῶνα, ἐλπίζοντες ὅχι πλέον νὰ νικήσωσι ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες μᾶλλον νὰ ἐξαγοράσωσι τὸν θάνατον ἀντὶ μεγάλων θυσιῶν. Ἄλλως δὲ καὶ ἡ ἐκούσια ὑποταγὴ δὲν ἠδύνατο νὰ σώσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν μαρτυριῶν καὶ τοῦ μᾶλλον ἐπονειδίστου θανάτου τοῦ διὰ τῆς σταυρώσεως. Ὅσοι δὲ ἐκ τῶν μαχητῶν τούτων τῶν ἀγωνιζομένων τὸν ἀπέλπιδα ἀγῶνα διέφυγον τὸ ξίφος τῶν Ῥωμαίων κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν φλογῶν τοῦ ἐμπρησθέντος ναοῦ. Ὑπὸ τὰ καπνίζοντα ταῦτα ἐρείπια ἐτάφησαν οἱ τελευταῖοι τῶν εὐγενῶν οἰκῶν τῆς Καρχηδόνας, πλὴν τοῦ Ἀσδρούβα, ὅστις ὑπῆρξε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ ψυχὴ τῶν ἀγωνιζομένων. Ἡτομόλησε τὴν τελευταίαν στιγμὴν πρὸς τὸν Σκιπίωνα, ἀπὸ τοῦ ναοῦ δὲ τοῦ Βάαλ οἱ συναγωνισταὶ τοῦ καὶ ἡ σύζυγός του εἶδον αὐτὸν κείμενον εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ῥωμαίου νικητοῦ. Μάτην παρεκάλει τὴν σύζυγόν του νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμά του. Ἡ ὑπερήφανος γυνὴ ἐνόμισεν ἀτιμίαν νὰ ἐπιζήσῃ τῆς καταστροφῆς τῆς πατρίδος τῆς. Ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ μετὰ πικρᾶς εἰρωνίας εὐχηθεῖσα εἰς τὸν ἄνδρα τῆς τὴν σωτηρίαν τῆς πολυτίμου του ζωῆς, ἔρριψεν ἐνώπιόν του πρῶτον τὰ τέκνα τῆς καὶ ἔπειτα ἑαυτὴν εἰς τὰς φλόγας τοῦ πυρός. Οὕτω κατεστράφη ἡ ὑπερήφανος Καρχηδών.

Τὰ πολλαπλᾶ ἀνομήματα, ὧν ἐνοχος ἐγένετο κατὰ τὴν μακρὰν τῆς ἀκμῆν τὴν ἐπὶ 5 αἰῶνας διακρίεσσαν ἢ ἐμπορικὴ αὕτη πόλις, ἢ τοὺς πολεμίους καταπολεμοῦσα συνήθως οὐχὶ δι' ἰδίων δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τῶν λαῶν τῶν ὑποτεταγμένων εἰς αὐτὴν, τὰ ἀνομήματα λέγω ταῦτα ἐξήγησαν οἱ τελευταῖοι αὐτῆς πολῖται κατὰ τὴν ἐπιθανάτιον ὥραν τῆς Καρχηδόνας. Ὅχι μόνον τὰς περιουσίας αὐτῶν ἐθυσίασαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι προσέταξαν τὰ στήθη των καὶ ἀπέθανον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἡ ἀριστοκρατία τῆς Καρχηδόνας ἔθαψεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ σπουδαιότερου τῆς ναοῦ τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς προτέρας μεγαλοπρεπειᾶς.

Εἰς 17 ἡμέρας ἢ γιγνκτώδης αὕτη πόλις μετε-

Τὰ ὑποζύγια